

KRA'SY Slovenska

8

XXX

správnou cestou, ktorou se uchráníme nomenklatorického zmatku, který dosud panuje v některých oborech přírodních věd. V botanice, zoologii a hlavně v paleontologii je pro jednu rostlinu, zvíře či zka-menělinu uváděno čtyři až pět názvů, a každý jiný. K podobnému chaosu nesmí dojít též v zeměpise, obzvláště u regionálních názvů z oblasti naší republiky.

Kdo náhodou nečetl Bohušův článek o Laľujkovém sedle a dostala se mu pak do ruky zpráva, že skupina horolezců přelezla hřeben Tater až do Laľujkového sedla, tak mu to vůbec nic neřekne.

O tom, má-li se změnit nějaký vžitý zeměpisný název, musí rozhodnout kompetentní názvoslovná komise a naprosto k tomu nestačí článek v populárním časopise, obzvláště když je podložen nesprávnými předpoklady.

Proto bude nejen nutné, ale také jediné správné, používat i nadále pro západní hranici Vysokých Tater jen název *Laliové (Liliové) sedlo* a nikdy nepoužívat pochybné a neschválené názvy nové, i když jejich zavedení bylo autorem co nejlépe a v nejlepším úmyslu míněno!

RNDr. JIŘÍ KSANDR

Prvé zimné priestupy a prvovýstupy vo Vysokých Tatrách 1952 — 1953

Keď som úvod k minuloročným zimným výstupom skončil vetou, že naša zimná výkonnosť stúpla o 50%, tak tohto roku isto je to omnoho viac. Aj zimné horolezectvo u nás začína sa stavať na masovú základňu.

Nemyslím tu na nejaké chodenie — tak po horolezecky povedané v „štrúdlach“ — po ťažkých a krajne ťažkých úsekoch. Je to nemysliteľné v našom teréne a ohrožovalo by to bezpečnosť celého kolektívu. Pod masovosťou v horolezeckom športe musíme myslieť na množstvo horolezcov, na ich získanie vykonávať tento šport tak vysokých branných hodnôt. A v tomto je jadro. Výkonnosť československého horolezectva v posledných rokoch veľmi stúpla. Prečo?

V prvom rade preto, že väčšina z nás si už konečne ujasnila, že horolezectvo je šport. No toto ešte nie je takto na všetkých športových miestach, a to isto z viacerých príčin. Jednou z nich sme my sami, keďže je nás veľmi málo, čo propagujeme tento šport aj ťlačou. Často sa nám tiež stáva, že sú u nás časopisy, ktoré neprijmú reportáže o horolezeckom podnikaní, a, veru, potom naše články skôr sa dostanú do tlače iných ľudovodemokratických štátov, že nemôžeme nekonštatovať, že tam majú väčšie pochopenie pre toto športové odvetvie. Lebo si musíme uvedomiť, že len častými článkami, prednáškami, filmom môžeme tento mužný šport rozširovať medzi masy ľudu.

A pritom je najdôležitejšie to, aby sa na nás horolezcov neďivali ľudia ako na čudákov. Ak to dosiahneme, tak sa zväčšia naše kolektívne tábory, strediská a aj účasť na výstupoch bude vždy väčšia a väčšia. A tým zároveň dosiahneme ešte vyššiu úroveň špičkových horolezcov a priemer sa o hodne zvýši.

A teraz ešte niečo o výstupoch samotných. Spolu sa ich vykonalo 61, čo je cifra isto úctyhodná čo do množstva. Čo sa zas týka ich technickej ťažkosti, tá je bez debaty na vysokej úrovni. To svedčí teda o tom, že máme veľmi kvalitných horolezcov-technikov. Je samozrejme, že počasie isto nebolo na poslednom mieste pri týchto veľkých výkonoch, ale hralo svoju rolu. Ďalej väčšina výstupov sa

uskutočnila s nocovaním, bivuakom zo stanových táborov a či už pri samotnom výstupe. A práve tieto podnikania dokazujú našu húževnatú prípravu do zahraničných veľhôr, najmä do Sovietskeho sväzu. Z kolektívnych podujatí na prvé miesto patrí nesporne priestup S steny Jahňacieho štítu so 17 účastníkmi, ďalej priestup Javorovou škárou od severu s 8 ľuďmi. Z individuálnych výkonov je tu zas prvý zimný priestup celou severnou stenou Malého Kežmarského štítu (Stanislavského cestou) za dva dni.

Bilancia zimných výstupov 1952—1953 je potešujúca.

27., 28., 29. XII. 1952 — Hlavný hrebeň Belanských Tatier (14,5 km), z Javoriny do Kotliny. Puškáš, Mereš, Ing. Šimo, Parák, Andráš, G. Takáč, Psočka, Lazor, Ing. Király, Lehotský, L. Toth, Zibrin.

27. XII. — Západná Žeruchová veža S stena hranou (z doliny Bielych plies), P. č. 1378 B v lete III. R. Antoniček, Antoníčková.

17. I. 1953 — Jahňací štít J stena (z Červenej doliny), K. G. č. 1357, v lete III, 4 hod., 10 skób. A. Puškáš, G. Manhalt, (Buda-pešť), K. Mutter (Budapešť).

17. I. — Veľký Kostol SV stena (z Malej Studenej doliny), K. G. č. 1071, v lete IV, 4.30 hod., 10 skób. B. Nejedlo, J. Sláma — striedavo.

12. II. — Kozí štít J stena (z Červenej doliny), K. G. č. 1373, v lete II, 2 hod., bez skoby. A. Puškáš, M. Mereš, V. Kováčik, L. Lehotský, E. Fehér.

13. II. — Kežmarská kopa S stena (z doliny Zeleného plesa), K. G. č. 1284, v lete IV, 3.30 hod., bez skoby. A. Puškáš, J. Kováčik, L. Lehotský, E. Fehér.

14. II. — Bortky V stena (z Kolovej dolinky) — lezené len za zimných podmienok, 5 hod., 2 skoby. A. Puškáš, J. Kováčik.

2. III. — Dračia hlava J hrebeň (od Zlomiskovej veže), K. G. č. 589, v lete III, 3 skoby. I. Gálffy, J. Pikovský.

5. III. — Baranie rohy Z pilier (z Malej Studenej doliny), K. G. č. 1163 A, v lete V, (bez snehu), 3.30 hod. B. Nejedlo, K. Trousil, K. Světelský.

2., 3. I. — Kežmarský štít J stena, (zo Skalnatej doliny), P. č. 1267 B, v lete IV, 19 hod. A. Puškáš, M. Mereš (druhý zimný pokus, pre čerstvý sneh sa muselo slanovať).

15. III. — Kežmarský štít J stena (zo Skalnatej doliny), P. č. 1267 B, K. G. č. 1267, v lete IV, 10 hod., 45 skób. K. Cerman, A. Puškáš — striedavo.

17. III. — Čierny štít J stena (z Veľkej Zmrzlej doliny), K. G. č. 1305, v lete III, 1.30 hod., 8 skób. K. Cerman, J. Psočka.

18. III. — Lomnický štít Z stena (z Malej Studenej doliny), P. č. 21226 B, v lete IV—V (bez snehu), 4.30 hod. 10 skób. J. Sláma, K. Skřípský — striedavo. (Nástup variantou zľava.)

19. 20. III. — Malý Kežmarský štít S stena (z doliny Zeleného plesa), výstup celou stenou, K. G. č. 1286, 1239, 1289, 1288, 18 hod. 80 skób. A. Puškáš, K. Cerman — striedavo.

20., 21. III. Hrebeň Soliska (od Bystrého

sedla na Štrbské Solisko), K. G. č. 50, v lete II—III, 2 skoby, 10. hod., bivuak vo Vyšnej Soliskovej štrbine. I. Gálffy, J. Pikovský.

21. III. — Stalinov štít V stena (z Veľkej doliny), K. G. č. 767, v lete V—VI, 7. hod., 20 skób. R. Kucháč, B. Svatoš — striedavo.

22. III. — Široká veža J stena (z Veľkej Studenej doliny), K. G. č. 1009 B, v lete V (bez snehu), 2.30 hod., 10 hod. J. Sláma, B. Nejedlo — striedavo.

24. III. — Malá Snehová veža Z stena (z Čiernej Javorovej doliny), K. G. č. 1139, v lete V, 9.30 hod., 45 skób. K. Cerman, J. Mašek.

24. III. — Veľká Snehová veža hrebeňom (z Čiernej Javorovej doliny), K. G. č. 1156, v lete III, 2.30 hod. L. Vodháněl, J. Mlezák.

24. III. — Malá Snehová veža hrebeňom (z Čiernej Javorovej doliny), K. G. č. 1138, v lete III, 2.30 hod. L. Vodháněl, J. Mlezák.

24. III. — Vyšná Goralská štrbina (cez Ladovú dolinku), K. G. č. 1112 b, P. č. 1112 A (lezené len za zimných podmienok priamo na štrbinu), 3. hod., kval. IV. R. Kuchár, B. Svatoš.

24., 25. III. — Snehový štít S stena (cez Ladovú dolinku), K. G. č. 1137 v lete IV, 8. hod. Č. Harníček, J. Velička.

24., 25. III. — Hrebeň Snehových veží až na Snehový štít, K. G. č. 1145, 1138 (bivuak), sostup K. G. č. 1134 B, 7 hod., bez skoby. A. Puškáš, K. Skřípský, J. Andráš, J. Brandobur.

25. III. Severná stena Veľkej Ladovej veže v sostupe (do Čiernej Javorovej doliny), P. č. 1128 A (lezené len za zimných podmienok), kval. IV, 4 hod. R. Kucháč, B. Svatoš.

25. III. — Prostredná Snehová veža od JZ (z Ladovej dolinky), K. G. č. 1147, v lete III, 2 hod., 3 skoby, K. Cerman, J. Mašek.

25., 26. III. — Snehový štít od SZ (cez Ladovú dolinku), K. G. č. 1136, v lete III, 6.30 hod. F. Kele ml., J. Šuna.

25., 26. III. — Veľká Snehová veža S stena, (z Čiernej Javorovej doliny), K. G. č. 1157, v lete IV, 4 hod., sostup K. G. č. 1159, v lete II, 1 hod. L. Vodháněl, J. Mlezák.

26. III. — Veľká Snehová veža JZ stena (z Ladovej dolinky), K. G. č. 1154, v lete IV, 3 hod., 16 skób. K. Cerman, J. Mašek.

26. III. — Magurska lávka od S (z Čiernej Javorovej doliny), P. č. 1122 A (lezené len za zimných podmienok), kval. IV — III, 3.45 hod., 8 skób. J. Andráš, J. Brandobur.

26. III. — Hrebeň Ladových veží do Goralскеj štrbiny, K. G. č. 1116, 1121, v lete II, III, IV, 10 hod., bez skoby. A. Puškáš, K. Skřípský, Č. Harníček, J. Velička — striedavo.

27. III. — Baranie rohy Z rebro SZ vrcholku (z Malej Studenej doliny), nástup na výrazné rebro nad ihlou, spomínanou v K. G. č. 1163, ním stále až na vrchol. Kval. III, 1.30 hod., bez skoby. I. Lehotský, M. Valovič (lezené len za zimných podmienok).

30. III. — Snehový štít J stena (z Malej Studenej doliny), lezené len za zimných podmienok. Nástup vľavo od Heftyho cesty, K. G. č. 1133, v suťoviskách, strmými trávnikmi a lámavými skalami v rebierku, ním (najťažšie miesto) na zle vrstvené skaly, po ktorých šikmo doľava priamo hore na vrchol. Kval. IV, 1 hod., 1 skoba. I. Lehotský, J. Kováčik — striedavo.

31. III. — Javorový štít S stena (z Javorovej doliny) — varianta, lezená len za zimných podmienok, K. G. č. 980, v lete V, 9.30 hod., 20 skób. J. Sláma, B. Nejedlo — striedavo. Nástup variantou zľava.

1. IV. — Malý Pyšný štít JZ hrebeňom (z Malej Studenej doliny), K. G. č. 1194, nová varianta P. č. 1194 A, lezená len za zimných podmienok. Nástup je vpravo od normálneho nástupu na hranu pravej homole. Cez vežičky až pod veľký výšvih. Tu traverz do sedielka vľavo už v normálnej ceste, 3 hod., bez skoby. I. Lehotský, K. Troušilek.

1. IV. — Malý Kežmarský štít S stena (z doliny Zeleného plesa), K. G. č. 1283 a, 1287, v lete II, IV, V, 6 hod., 2 skoby. A. Puškáš, Č. Harníček, R. Kuchař, K. Bocek — striedavo.

2. IV. — Priečna veža JZ stena (od Priečného sedla), K. G. č. 1021, P. č. 1021 A (lezené len za zimných podmienok), nástup na rebro, spomínanom v K. G. č. 1021, ním stále hore a keď sa stráca v platniach, tak ďalej nimi až na vežičku tesne nad srázom k Priečnemu sedlu. Varianta 0.30 hod., bez skoby, kval. III. I. Lehotský, K. Troušilek.

2. IV. — Ostrý štít Z stena (z Veľkej Studenej doliny), K. G. č. 988, v lete V, 3 hod., 15 skób. K. Cerman, J. Brandobur.

2. IV. — Javorový štít V stena (z Veľkej Studenej doliny), K. G. č. 975, v lete V, 2 hod., 2 skoby. F. Kele ml., B. Svatoš.

2. IV. — Ostrý štít JZ stena (z Veľkej Studenej doliny), K. G. č. 989, v lete V, 2.15 hod., 11 skób. J. Andráš, J. Velička.

3. IV. — Horné Ríglové sedlo od S (z Javorovej doliny), K. G. č. 951, v lete III, 4.30 hod., 13 skób. J. Mašek, K. Skřípský.

3. IV. — Veľká Javorová veža od SV (z Javorovej doliny), K. G. č. 952, v lete III, 4.45 hod., 15 skób. J. Andráš, J. Velička. Sostup K. G. č. 964 Javorovou škárou do Javorovej doliny, slanovaním. V lete V, či istí a šesť ďalších.

3. IV. — Malý Javorový štít S stena (z Javorovej doliny), K. G. č. 940, v lete V, 5 hod., 12 skób. K. Cerman, J. Brandobur, B. Svatoš, F. Kele ml.

3. IV. — Východná Žeruchova veža pravým

žlabom (z Červenej doliny), P. č. 1374 A, v lete V, 3 hod. R. Kuchař, K. Bocek, Č. Harníček.

9. IV. — Zadný Ladový štít S stena (cez Ladovú dolinku), K. G. č. 1114, v lete V, 8.30 hod., 25 skób. J. Sláma, J. Podsedník.

13. IV. — Drúk V pilierom (z Batizovskej doliny), K. G. č. 695 A, v lete IV, 3 hod., 4 skoby. I. Gálfy, Richvalský, Richvalský.

13. IV. — Batizovský štít J stena (z Batizovskej doliny), K. G. č. 730, v lete IV, 4.15 hod., 7 skób. J. Pikovský, J. Bednár — striedavo.

14. IV. — Končistá hrebeňom (od sedla pod Drúkom), K. G. č. 689, 691, 697, 698, 700, v lete I, II, III, 4 hod. I. Gálfy, Richvalský.

14. IV. — Veľká Čierna veža JV stena (z Veľkej Zmrzlej doliny), K. G. č. 1300, v lete V, 6 hod. J. Mlezák, Dr. Šajter.

14. IV. — Hrebeň Čiernych veží od JV (zo Stolárčikovho sedla), K. G. č. 1299, v lete II, III. J. Mlezák, Dr. Šajter.

15. IV. — Ošarpance Z stena (z Kotlinky pod Dračím sedlom), K. G. č. 605, v lete V, 2.30 hod., 6 skób. I. Gálfy, J. Bednár, L. Richvalský.

15. IV. — Pyšný štít J pilier V steny (z Medenej dolinky), K. G. č. 1208, v lete IV, 8 hod. Holpuch, Vaigl — striedavo.

16. IV. — Stredohrot SV stena (z Malej Studenej doliny), K. G. č. 1044, v lete V, VI, 6 hod., 15 skób. J. Sláma, B. Nejedlo.

19. IV. Malý Kolový štít S stena (z Červenej doliny), K. G. č. 1344, v lete I, 4 hod. Holpuch, Vaigl.

20. IV. — Z Jahňacia štrbina (z Červenej doliny), K. G. č. 1365, v lete III, 1 hod. Ing. J. Zábojník, Ing. P. Miškov.

21. IV. — Baranie rohy V stena na Z vrchol (lezené len za zimných podmienok), kval. III. IV, 4 hod., 2 skoby. A. Puškáš, E. Fehér.

23. IV. — Malá Lastovičia štrbina od S (z Veľkej Zmrzlej doliny), K. G. č. 1191, v lete II, III, 4 hod., bez skoby. A. Puškáš, L. Kuchárik.

23. IV. — Veterný štít od S (z Veľkej Zmrzlej doliny), K. G. č. 1187, 4 hod., 4 skoby. E. Fehér, M. Valovič. (Letná kval. nie je udaná v K. G., asi IV.)

24. IV. — Jahňací štít S stena (zo Zadných Meďodolov), K. G. č. 1361, 1360. V lete III. Prvý kolektívny priestup stenou (celkovo piaty zimný priestup) 6 hod., 6 skób, 17 účastníkov.

25. IV. — Baranie rohy V stena (z Veľkej Zmrzlej doliny), P. č. 1167 A, v lete III, 2 hod. E. Vrabec a druhovia.

25. IV. — Kežmarská kopa SZ hrana (z Nemeckého rebríka), 3 hod., 1 skoba. Ing. J. Zábojník, I. Kluvánek (pravdepodobne túto hranu už sliezol poľský horolezec J. A. Szczepanski).

17. V. — V Žeruchova veža od SV (z doliny Bielych plies), K. G. č. 1378, v lete II, III, 1.30 hod., bez skoby. (Lezené za zimných podmienok.) A. Puškáš, J. Psotka, B. Szabó, G. Takáč.

ARNO PUŠKÁŠ